

Štev. 10.

V Ljubljani, 1. vinotoka 1911.

Leto XII.

Pozdrav mladine novemu šolskemu poslopju na Viču.¹

Napočil nam je prečaroben dan,
tako radósten, da še pod temeni
nam srebrolasimi ves tak ostane
kot zdaj nam sije. Zrasla nam palača,
naš dom, ponos naš, naša varuhinja,
ki daleč naokrog s pogledom svojim
blestečim išče deco in jo vabi
z visokih oken svojih lesketanjem
kot z umnimi, velikimi očmi.

Ni v tej palači slik svetovnoslavnih
v okvirih zlatih, na preprogah pestrih —
od skromnega belila se podobe
odražajo poučne, zemljevid se
razpenja tam, na njem slovenska zemlja,
in križ visi — strog opomin, da le prek
trpljenja pot zemljanom gre do sreče.
Ne bo hrumečih slavij v teh dvoranah,
a njih življenje skrito bo prišlo
mimoidočim do ušes kot tiho
brnenje, ki pred panji razodeva
nam, da se notri zbira v satje med.
Ne bo strežajev, ki z okretom urnim
donašajo slaščic v posodah zlatih —
resnobo v kretnjah in dobroto v srcih
služabniki, služabnice prosvete
postregli bodo tukaj gostom malim

z nauki zlatimi. Dragulji, sviša
ne bodo lepotičili teh gostov —
njih mnogih noga bo brez brambe proti
bodečim trnom, ostrorobim kamnom,
namesto šumne svile kotonina
zadoščala bo, dasi krpana.
Saj ta palača ni za bogatine,
je le za deco njih, ki tod okrog
rahljajo zemljo s plugom in z motiko,
ki lica jim bledé po tvornicah
ob dihih težkih kotlov začrnelih,
ki znoj, solzé mehčajo kruh jim trdi.

Kako naj borna deca se zahvali
za dar kraljevi, za palačo belo?

Tako, da nismo kamenita tla,
kadár semenje pada vednosti;
tako, da ne pustimo mimo sebe
besed modrosti, ko bijó nam ob
ušesa; dà, tako, da mi otroci
selišč teh in ravní prisežemo
nocoj, da čuvali kot svetí ogenj
poštenje bomo. dédino očetov,
in izročili nezapravljeno
jo svojim dedičem; tako, da mi,
mladina zbrana, se zaklinjamo

¹ Deklamovano 18. septembra 1911.

nocoj, da po darovih raznoterih,
ki dušam našim vdahnil jih Stvaritelj,
pomoremo do krasnega razcvita
slovenski zemlji — svoji domovini...

Tako, da, kakorkoli razpostavi
bodočnost nas, visoko ali nizko,
tam bomo stali verno kot zidovi,

izpolnujoč dolžnosti zakon svetí.
Tako, da pred očmi nam bo do konca
palače te pogled svetel, iščoč
nas malih daleč, daleč naokrog . . .

Palača bela, dom naš, naš ponos,
mladina viška te sprejema v last!

Nemo.

Jesenska.

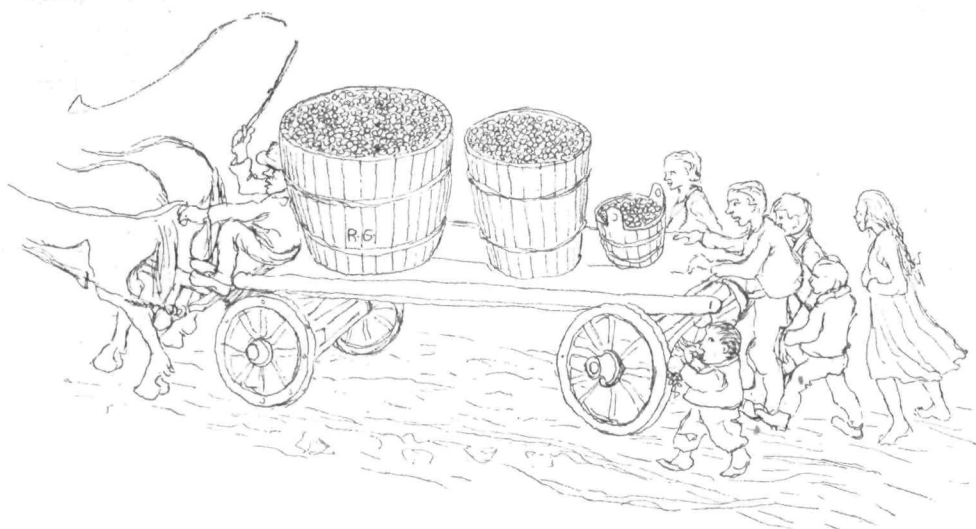
Okna so zagrnjena . . .
Zunaj je jesen,
a skoz drobno luknjico
v sobo kuka zlat pramen.

In kako je radosten
ta pramen,
kot da bila bi pomlad,
ne jesen.

No, če zunaj je jesen,
v duši moji ni,
in čeprav je žalosten pramen,
se vesel mi zdi.

Če je prišel po slovo:
No, Bog z njim!
Toda z njim, čeprav jesen je tu,
tja na jug si ne želim.

Cvetko Gorjančev.

Zoran, Anda in Julček.

IVO TROŠT:

Domači umetnik.

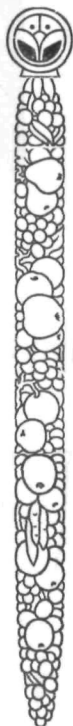

našo vas je prišel oni dan čuden človek. Otroci so najprej uganili, da je mož lajnar z muziko, pa ni bil. V roki ie res imel trinogo stojalo, toda tisti panj z očesom spredaj ni bila muzika. Dostojanstveno je stopal po vasi, za njim pa v primerni daljavi kopica otrok, ki je zvedela še tisti dan, kake čudeže dela čudni mož. Nameril je svoj enooki panj na cerkev, šolo, župnišče in celo na gasilni dom. Šlednjič se je napotil k županu. Ogledal je najprej oprezno hišo odzunaj. Ker mu je bila menda všeč, stopi še vanjo in povabi gospoda župana, naj se da naslikati v njegovo muziko, če mu drago, tudi z vso družino. Župan prikima. Županov Francek in Metka sta se morala lepo praznje obleči, umiti, počesati in obuti, pa najrajša bi bila šla že zdaj pogledat, če bo tista škatla dovolj velika za vso županovo družino.

Pred hišo so postavili mizo, okolo nje stole in posedli nanje kakor ob nedeljah opoldne. Metka se je boječe stiskala k mami ter držala šopek cvetic v roki. Francek je pa junaško gledal v tisto črno oko, ki je tako debelo zrlo njega, ko je mož umetnik postavil čudodelno škatlo na trinožnik. Tedaj je Francek opazil, da se tisto črno oko lahko tudi iztegne iz škatle ali pa skrči na prejšnje mesto, kakor če on zavpije polžu slinarju: „Polž, pokaži roge, če ne, ti hišo razbijem!“ Pa jih pokaže. Ko mu Francek zavpije: „Polž, skrij roge!“ pa jih skrije.

Mož umetnik je prav ta hip zakril svojo škatlo in svojo glavo s črnim ogrinjalom, nameril tisto oko na družino županovo za mizo ter — zaprl oko z medenim pokrovom. Ko je bilo vse pripravljeno, je rekel: „Kadar začnem šteti: ena, dve, tri — vsi mirno. Tako! Prav. Zdaj-le! — — — Tri!“ S to besedo je odprl temno oko in ga zopet zaprl. „Dobro,“ je dejal, pa je bila vsa županova družina — v škatli. Še nekaj je rekel županu, pa sta šla s tisto pripravo — menda v klet.

Županova mama je morala radovednima otrokoma takoj pojasniti, da je v tistem temnem očesu steklena leča. Skozi lečo nastane za njo pomanj-

šana podoba tiste stvari, ki jo gleda. Tistega ogledanega predmeta podoba pa vjame mož umetnik na posebno stekleno ploščo, ki pozneje z nje snemlje na papir enake podobe.

Francek je takoj umel vso umetnost. — Mož umetnik — fotograf je ostal dlje časa v hiši, se pogovarjal z županom toinono, a Francek je menil, da mora takoj poizkušati, kako umeva on fotografov posel. Ko sta bila na dvorišču poleg kuhinje, reče sestrici: „Metka, tudi jaz znam fotografirati.“

„Kje imaš pa tisto — tisto škatlo?“

„Boš že videla.“

Francek ji veli, naj nabere naglo nekaj cvetic in naj sede na tnalo ob zidu. Sam prinese odnekod visok trinogi stol — zapuščino pokojnega

deda — nanj pa položi svoj lanski panj, ki je lovil vanj čmrlje. Na vrh panja položi dve rjavi škatlici od cikorje, ki jima je bil prej odstranil dno in pokrov. Skozi luknjo v stolovem naslonjaču pa gleda, če bo podoba v „očesu“ dovolj lepa. Modro si položi preko glave kos slamnice in šteje: „Ena, dve.“ — „Tri“ že ni mogel več došteti, zakaj fotograf z nasprotnega okna ga je gledal s svojim temnim očesom. Prej nego je Francek rekel „tri“, je mož dovršil tudi tukaj svoje delo: vjel je namreč v tisto oko domačega umetnika Francka, kako je hotel on fotografirati sestro Metko. Zraven fotografa sta bila pa tudi oče in mati, ki se nista mogla vzdržati smeha, da je fotograf vnovič vjel njiju otroka v svojo škatlo — aparat — kakor ga nazivlje on sam, in sicer ju je vjel zastonj.

Kakšno veselje je bilo šele štirinajst dni pozneje, ko je fotograf poslal izgotovljene slike! Županova družina je bila ovekovečana pri obedu. Vsak je bil zadovoljen sam s seboj, zadovoljen, da ga je „zadel“ fotograf. Ali Francek in Metka sta dobila še drugo sliko, in sicer zastonj — pa je nista bila nič posebno vesela, zakaj vedela sta, da je bilo res vse tisto, kar je videl mož skozi temno oko, in vendar bi bila tako rada, da bi ju ne bil videl. Izročila sta sliko materi, naj jo skrije. In res jo je skrila.

Toda sedaj sta Francek in Metka že odrasla. Svoje poštene mladostne zabave se ne sramujeta, saj sta se z zabavo privadila delu, ki ju živi in jima je porok, da jima ne bo slabo na svetu, dokler si bosta s poštenim delom služila vsakdanji kruh. V dokaz tega sta meni izročila sliko, naj jo pokažem „Zvončkovim“ čitateljčkom, pa sem jima prav rad ustregel. Evo vam „Domačega umetnika“!

P. ST. POLENČAN:

Strah.

Arabska legenda.

Jezdec je jezdil iz Bejruta v Damask. Spotoma zagleda poleg palmovega drevesa starko v raztrgani obleki, z nagubanim obrazom. Jokala je ter govorila s tresočim glasom: „Kdo me popelje v Damask?“ Mladenič ustavi konja, se ozre na nesrečnico ter jo — ginjen od njenega jadikovanja — posadi zadaj na konja. Nato odjezdita dalje.

Spotoma pa mladenič vpraša: „Kako ti je pa ime, ti moja žalostna sopopotnica?“

„Prijatelj,“ odgovori starka, „jaz sem Črna kuga.“

Jezdec jo je hotel, tresoč se od strahu, vreči s konja.

„Vse zaman,“ je rekla ona, „tudi brez tebe dospem v Damask. Sicer pa nimam nikakega slabega namena s teboj, celo pripravljena sem poplačati tvoje usmiljeno srce; povej mi, česa si želiš?“

„Dobro,“ je ta odgovoril; „povedem te v mesto, toda ti ne smeš tam umoriti nikogar!“

„To ni mogoče; toda reci mi, koliko oseb smem umoriti?“

„Nič več nego šestdeset.“

„Šestdeset? Bodi!“

„Toda,“ je dodal jezdec, „kako te naj kaznujem, če se ne boš držala dogovora?“

„Dobiš me zvečer za veliko cerkvijo; pridi in me umori!“

Naslednjega dne je umrlo v Damasku petnajst, drugega trideset in tretjega dne šestdeset oseb. Razsrjen je tekel mladenič za cerkev in dobil tamkaj starko. „Ali tako izpolnuješ svojo obljubo?“

„Nimaš mi ničesar predbacivati,“ odvrne ona z mirnim glasom. „Storila sem, kakor sva se dogovorila. Prvega dne sem umorila petnajst, drugega dvajset, tretjega pa petindvajset oseb.“

„Kaj pa druge osebe, ti lažnivka?“

„Druge? Druge so umrle samo iz strahu.“

Pesem o pipčku.

*V dar iz semnja pipček
je prinesla nama
s sestro malo Stanko
dobra naša mama.*

*In potem? No, potlej
tja sva šla do hribčka,
pa s seboj sva vzela
svoja rdeča pipčka.*

*Jaz sem bil zidar,
pa sem zidal hiško,
lepo, belo, majhno
kot za kako miško.*

*In potem tesar:
tesal sem oboj,
hišici hodnik,
da je tekel znoj.*

*Pipček bil je žaga,
pipček bil sekira,
cele božje dneve
nič imel ni mira.*

*In da videli bi
delo moje Stančke,
ko je pridno kuhala,
za tesarja žgančke...*

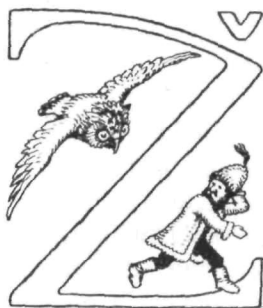
*In zato, ti drobni,
moj rdeči pipček,
me še zdaj spominjaš
na mnog srečen hipček!*

Cvetko Gorjančev.

CVETKO GORJANČEV:

Bajka izpod Gorjancev.

ivela sta v majhni vasici pod Gorjanci siromašna otroka Nejček, star maloveč ko sedem let, in Zinka, stara nekaj čez šest. Bila sta brat in sestra. A nista poznala ni očeta ni matere. Redili so ju usmiljeni ljudje, dva soseda. Pri enem je bil Nejček, pri drugem pa Zinka. Pasla sta pure in gosi.

„Vroč je, Zinka, kajneda? Škoda, da nimava tudi midva slamnikov, kot ga ima vaša Francka. Potlej bi ti ne bilo tako vroče. Meni ni še tako, ker imam vsaj klobuk, tebi je huje, ker nimaš nič.“

„Zakaj pa ne dajo vaš in naš oče tudi nama slamnikov, kakor jih dajo Francki in Tončki? One se samo igrata, midva pa paseva gosi in pure.“

„Ne vem.“

„Oj, da bi imela jaz tak lep slamnik, lepo rdeč kot je ta mak, Nejček!“

„In jaz da bi imel takega! In da bi imela ti take lepe laske kot jih ima modriž, in tako lepo kronico kot jo ima zlatica. In da bi imel jaz take lepe brkce kot jih ima makec tu, vidiš, pa kronico da bi tudi imel: ej, pa bi bila jaz kralj ti pa kraljica. In da bi mogla potem v Gorjance, veš, v oni zlati grad, kjer je vse zlato in srebrno, pa nimajo nič gospodarja, kot so pravili Dimčev striček. To bi bilo veselo, kajne Zinka, in bi več ne pasla pur in gosi in bi imela lepe slamničke kot drugi otroci in čizmičke in obleko, hej, kaj, Zinka!“

„Kaj sta se pogovarjala, malička?“ je stopil smehljaje pred njiju star mož. „Nič se me ne bojta.“ — Imel je velike sive brke, pod črnimi obrvmi so se mu smehljale žive oči tako ljubko in prijazno, da se ga res nista nič bala.

„Rada bi v Gorjance, tja, kjer je tisti zlati grad brez gospodarja, da bi prišla ljudem s poti. Tako grdo naju gledajo ...“

„Izpolni se vajina želja!“

In hipoma sta bila pred belimi vrati, ki drže do gradu v Gorjancih, in sta prišla po svetlih hodnikih v grad in zakraljevala v njem. In prišli so od vseh strani palčki se jima poklonit, da sta jih sprejela v svojo službo.

In v Gorjancih kraljujeta še dandanes na zlatem gradu in imata vsega, kar sta kdaj želela kot pastirčka: Nejče brke ko mak, krono ko zlatica in Zinka slamnik ko mak pa obleko pisano ko pomladni svet ...

IVO TROŠT:

Tehten vzrok.

a travniku poleg ceste sta kosca kosila. Vroč, soparen dopoldan je bil, in trava se ni rezala najrajša. Brusila sta in mahala, mahala in brusila — starejši spredaj, mlajši za njim, ki pa tudi ni zaostajal. Ljudje so hiteli po cesti mimo za svojimi opravili in vsak po svoje presojali delo obeh koscev. Večina je starejšega puščala na miru z opazko: „Stari je že še, toda mlajši!“ — Z besedo „toda“ so začele leteti zbadljive opomnje na mlajšega kosca in njegovo delo. Temu niso ugajali zamahljaji, onemu so, pa je menil, da prav ne brusi. Drugemu je bila kosa premalo oklepana, tretjemu dovolj, a neumno nasajena. Četrti je grajal mladeničevo stajo, peti jo je hvalil, a zopet menil, da se grdo prestopa za travo. Vsak je trdil, da bo prav, če kosi po njegovem nauku. Mladenič je uganil, da so si ti nauki večinoma navzkrižni in nasprotujoči.

Ko sta odkosila dovolj daleč od ceste, nista več slišala z nauki tako radodarnega občinstva. Tedaj vpraša mlajši svojega tovariša: „Kako to, da vsi uče le mene in puščajo tebe v miru?“

„Vidiš, vsi vedo in vidijo, da si še mlad, pa se lahko poboljšaš, napake odpraviš in spretnosti oprimeš. Stara kost ni za to.“

„Ali mi nisi povedal, prijatelj, ko si me gledal že večkrat, kako kosim, da znam kositi nič manj kot ti sam? Zakaj me torej trapijo s svojimi nauki?“

„Ker mislijo, da je vsakega človeka dolžnost poučevati, svariti in karati mladino.“

„Potem naj bi učili ti nepoklicani učitelji, svetovalci in karalci vsaj prav. Zakaj uče tako, da so si ti nauki tako često nasprotni? Kar zahteva eden, prepoveduje drugi, kar je temu prav, je onemu napak?“

„Glej, to je pri vsi stvari najbolj žalostno in najtežje, zakaj vsakdo misli, da uči edino on prav in najbolje.“

Poslej ni mladi kosar nikdar več poslušal pogovorov in opomb s ceste.

Aja, tut-aja...

Aja, tut-aja,
Tončka nagaja,
vedno se joče,
spančkati noče —
aja, tut-aja,
Tončka nagaja.

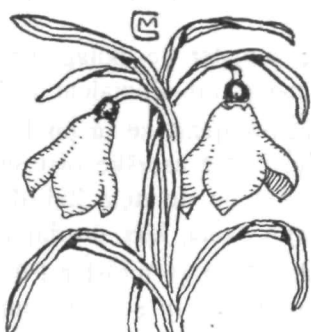
„Že gre bav-bav,
v koš te bo djal,
nič ti ne bo
jokati dal“

Aja, tut-aja,
več ne nagaja,
aja, tu-ti,
Tončka že spi.

Cvetko Gorjančev.

PRILOGA

ZVONČKU

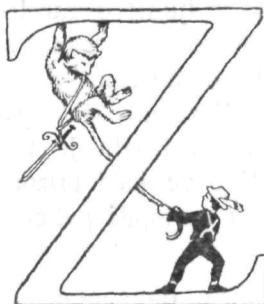
SILVESTER KOŠUTNIK:

Premodre glave.

Po narodni smešnici.

XXIV.

(Konec.)

abržanom so po mučnih tednih zopet prišli veseli dnevi. Veselo in živahno gibanje se je začelo po vasi, in kamor si pogledal, povsod si videl zadovoljna lica. Obrazi občinskih odbornikov so postali zopet debeli in rdeči in so si ublažili prej predolge in prekoničaste brade in nosove, obleka se je zopet bolje prilegala, brke so zopet pogumno štrlele v zrak, a žepni robci — sušeci se prej na solncu — so se zopet poskrili po hišah občinskih veljakov. Da kratko rečem: v Za-

brdu je bilo vse zopet v starem tiru.

Edini človek v slavni vasi, ki ni zopet prišel v vsakdanje ravnotežje, je bil mojster vseh mojstrov, krojač Pikpikec. Takoj drugi dan po velepomembni seji se je na občinske stroške — jesti in piti je smel podvojeno — peljal v bližnje mesto, kjer je nakupil blaga in sukanca. Ko je porabil še en dan, da se je odpočil po napornem potovanju in si osnoval načrt, kje ima začeti in kod ima šivati, da bo pravilno dokončal velevažno delo, se je lotil suknje.

Kako je delal in koliko časa je šival, nočemo zasledovati. Dovolj je, ako omenim, kako je začetkoma mojster skakal pri oknu ven in noter, da je silno dolgo nit lahko pri vsakem šivu brez zamotanja nategnil. Tako početje je bilo seveda skrajno naporno. Ko so se mojstru zdela kolena že taka kakor borova grča in ni pri nekem šivu že skoraj mogel več nazaj skozi okno, ker so bila tla zunaj nižja kakor znotraj, je previdel, da na tak način ne pojde dalje. Nekoliko je premišljal, a ne dolgo in že si je vedel pomagati. Svoje izmučeno telo je posadil na stol poleg okna, zunaj k oknu

pa si je postavil pomočnika; mojster je polagoma šival, pomočnik pa je pazil na nit in jo ravnal in nategoval. Pomalem je bila suknja gotova.

Novica, da je suknja izgotovljena, se je po bliskovo razširila po vasi. Vsi so hiteli skupaj, da vidijo čudež zabrške bistroumnosti in že naprej v duhu občutijo iver one slave, ki bo doletela Zabrd na svetovni razstavi in ga proslavila tudi v onih krajih sveta, kjer dozdej morda še ni znan.

Da bi suknjo bolje razkazal, jo je mojster Pikpiklec oblekel na svoje lastno telo, stopil na mizo sredi vasi in se polagoma obračal od leve proti desni in zopet nazaj. Vsi so strmeli in občudovali zabrškega krojača pristni zabrški umotvor, a videli so edinole barvo, iskali rdečo nit, slabe strani pa so zaradi navdušenja celo prezrli. Ali pa je zabrška suknja imela res kake pokvare? — Res jih je imela, a se jih skoraj ne izplača naštetih. Vendar jih nekaj navedem. Levi rokav na primer je bil videti višje prišit od drugega, na eni strani je bilo več gumbov kakor na nasprotni gumbnic, levi žep je bil nižje narejen od drugega, sploh je bila vsa suknja nekako okorna videti — a kdo se bo izmed nas briga za take malenkosti! Suknja je bila Zabržanom po volji in s tem je rečeno dovolj.

V nekaterih dneh se je odpeljal župan v spremstvu svojih dveh svetovalcev s suknjo v glavno mesto Nevajeni tolikega števila hiš si močje v mestu niso znali pomagati. Povpraševali so po razstavi, a nihče jim ni znal dati odgovora. Povrhu so se vedli še tako čudno, da se je ljudstvo začelo zbirati okolo njih. Začelo se je šaljivo zbadanje, posmehovanje, dreganje s palicami, a ko je župan zarobantil in dvignil pest nad porednežem, ki ga je bil parkrat potegnil za suknjo, je nastal pravi metež. V zabrško čast pa moram reči, da so bile zabrške pesti preklicano trde, zakaj kmalu je bil velik prostor okrog naših treh znancev kakor pometen. Kdo ve, kaki prizori bi se bili še dogodili, ako bi v zadnjem trenutku ne bila nastopila policija in odvedla Zabržanov na rotovž.

Tukaj je po dolgotrajnem razgovarjanju vendar prišlo do sporazumljenja. Župan je razgrnil suknjo in povedal namen svojega prihoda. Uradniki so iz vseh sob drvili skupaj in občudovali čudotvor — vsaj tako se je Zabržanom dozdevalo, ker so kimali z glavami in imeli tako izbuljene oči — v resnici pa so se komaj vzdrževali smeha. Naposled je prihitel še celo sam mestni župan. Milostljivo je nagovori Zabržane in izrazil svoje veselje nad njihovim prihodom. Povabil jih je na obed, kjer jih je mnogo izpraševal o zabrški občinski upravi. Zabrški župan je bil ves v ognju. Pripovedoval je tako živahno in klatil z rokami tako izrazito, da si je prvič izlil cel krožnik juhe na kolena in si drugič z desno roko pobrisal kos pečenke v levi rokav. Tudi par polnih kozarcev je postavil na glavo.

„Nič ne de, nič!“ ga je tolažil mestni župan. „Glejte, pri zadnjem slavnostnem obedu, ki ga ima občinski odbor pri nas časih ravnotako tudi kakor pri vas, sem moral mnogo govoriti. No — in ko pridem domov in si sezujem črevlje, najdem v njih par žlic juhe, par koščkov pečenke, nekaj listov solate in en cel pečen krompirček.“

Zabrškemu veljaku je izjava mestnega župana tako ugajala, da je plosknil z rokami in prevrgel takoj celo litrsko steklenico, polno najboljšega vina. Ko sta pa tudi spremljevalca zabrškega poglavarja hotela pokazati svoje govorniške zmožnosti, so jeli mestnemu županu lasje vstajati kvišku. Z izgovorom, da je poklican k cesarju, se mu je posrečilo otresti se preveč zgovornih gostov. V imenitni kočiji jih je dal zapeljati na kolodvor, kjer so jih spravili na vlak, jim želeli najsrečnejši pot in jih poslali domov. In zabrška suknja?

Čez nekaj tednov je prispela nazaj v Zabrd s sledečim pismom:

„Slavni Zabržani! — Razstava, na katero ste prinesli suknjo, se je vršila že lani. V suknji smo našli oklic in razvideli iz njega, da berete v Zabrdi časnike prav korenito, to je leto pozneje, kakor so bili tiskani. Vam na čast smo pa za Vašo suknjo naredili posebno razstavo, na kateri je dobila prvo in edino darilo, ki smo ga tukaj shranili. Prebivalci glavnega mesta se čudijo napredku zabrškega obrtništva in pozdravljajo svoje slavne sodržavljane s klicem: Le tako naprej!“

Zabrški ponos je bil nepopisen. Suknji na čast so tri dni jedli in pili, dokler niso bili pokvarjeni vsi zabrški želodci.

Na semnju.

IVO TROŠT:

Kolumbov prvi uspeh.

rvo najslajše in najlepše plačilo vsakega dela in truda, prizadevanja in trpljenja je njega uspeh — prvi vidni napredek. Krištof Kolumb se je učil, trudil, potoval, računal in pisal vsa svoja mladostna leta za svoje veliko delo, ki je bil o njem še na smrtni postelji prepričan, da ga je tudi dovršil: menil je, da je odkril pot v Vzhodno Indijo. Prav v tistih časih so portugalski mornarji že bili odkrili na koncu južne Afrike rtič Dobre nade in s tem — odprli dolgo pot v bogato Vzhodno Indijo.

Kolumbu se je zdelo, da mora biti v daljno Indijo bližje, če jo odrine — proti zahodu iz Evrope.

Poleg tega namena je pa imel še drug namen: da si bo prizadeval razširjati katoliško vero po novoodkritih deželah ter s tem povečati in povišati vladarsko moč svojih dobrotnikov, aragonskega kralja Ferdinanda in njegove soproge Izabele Kastiljske.

Zanašal se je na božjo pomoč in svoje znanje. Zvest smotru, ki si ga je stavil za vse življenje, je jadral s slabimi tremi ladjami — proti zahodu po neznanem morju v neznane kraje. Ljudje, tudi izkušeni pomorščaki, so zaničljivo gledali za njim: tako gre in prav tako se nikdar več ne vrne, kakor so šli doslej že vsi sanjači in se niso vrnili nikoli. Takih ljudi poslednji konec je poguba. Kolumbu niso bile neznane te govorice, a vedel je, da strahopetci nasprotujejo z zasmehovanjem vsakemu, količjak težjemu in nevarnejšemu podjetju, ki se ga sami ne upajo izvršiti.

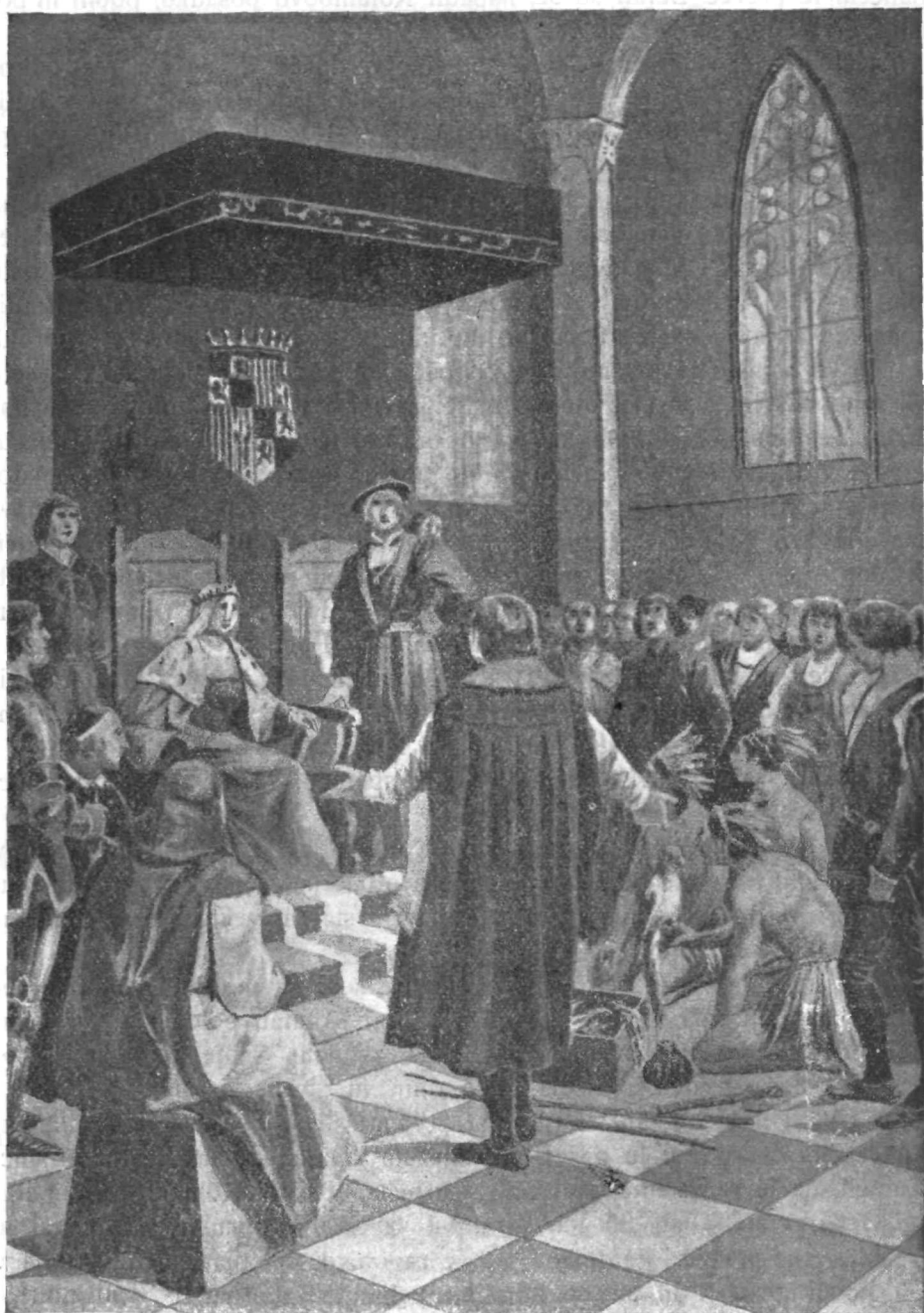
Ni ga strašila niti nesreča, da je moral takoj na Kanarskih otokih — torej malo drugače nego še doma, popravljati ladjo, ki se mu je skvarila spotoma.

Ko so začeli mornarji šteti dneve od 3. avgusta 1492. dalje in primerjati množino sladke, pitne vode v zalogi in vedno se krčečo zalogo živeža, so kričali: „Nazaj, nazaj! Za žejo poginemo. Lakote umremo. Vrnimo se! Kolumb nas hoče izstradati. Lopov je. Ubijmo Kolumba!“

Zares niso bili najboljši ljudje, ki jih je vzel s seboj v neznane kraje, a tudi nade ni bilo nikake, da bi jim z dokazi zamašil usta. Morje in nebo, voda in neskončni nebosklon, borne tri ladje in neskončno morje. Kolumb se ni vdal. Poizkusil je zadnje sredstvo: „Počakajte še tri dni. Ako v tem času ne dosežemo zemlje, sem vaš ujetnik. Storite z menoj in z ladjami, kar hočete.“ — S tem jih je pomiril.

„Zemlja, zemlja!“ zavpije stražar na najvišjem jadreniku prednje ladje. Kolumb je vedel, da ga njegovo zaupanje ni varalo. Tukaj se je odločil njegov uspeh, ki se je pozneje večal in večal, najsi so ga zavistni nasprotniki še tako izkušali zmanjšati. Otok, ki so ga odkrili, imenuje Odršenika

sveta in gre po nasvetu rojakov domačinov, ki so sprejeli Evropejce kot bogove, proti jugu do otoka Haiti in Kube. Zlata željni mornarji so jemali

stanovalcem domačinom zlato, ki so ga imeli v ušesih, nosu, ustnicah, okolo rok in nog, ter jim zato dajali steklenih biserov, ki so se zdeli Indijancem lepši. Toda pohlep po zlatu je bil nekaterim Evropecem — poguba. Na nekem

potovanju je pustil za posadko več mornarjev prostovoljcev, dokler se ne vrne. S silo so zahtevali od domačinov zlata in le zlata. To je bilo pa Indijancem le preveč. Zbrali so se, napadli Kolumbovo posadko, pobili in pojedli — vse do zadnjega moža.

Kolumb je v kratkem nabral premnogo dokazov, da je res odkril Vzhodno Indijo. Zbral je več prirodnin, rudnin, izdelkov in mnogo Indijancev s seboj v Evropo, ko je odhajal poročat kralju o uspehu svojega podjetja.

Srečno je prijadral, ne brez nevarnosti dne 13. marca 1493. zopet na Španško. Ko so se pomikale ladje v zastavah mimo mesta Cadiza, koder so plavale lani začetkom avgusta, niso meščani niti verjeli, da so to tiste ladje, da je to tisti Kolumb, ko bi ne videli na njih zastave kralja Ferdinanda in kraljice Izabele. Sedaj so utihnili tudi lanski maloverni proroki.

Nova pomlad je praznovala v prirodi svoj god, nove nade so prevzele tudi prebivalstvo mesteca Palosa, ko se je vračal Kolumb. Solnce se je nagibalo k zatonu in s poslednjimi žarki pozdravljalo starinske zidine mesta in ladje v pristanišču. V solnčnih žarkih je bilo vse žareče, vse žarno zlato. Zahajalo je solnce, a tam na zahodu so plule ladje, prinašajoče Evropi novi dan. Meščani so drli na obrežje, po cerkvah so zvonili z vsemi zvonovi, zahvalne pesmi so donele v nebo. Tedaj je stopil na suho Krištof Kolumb in se pomikal s tovariši naravnost v cerkev. Kolumb je bil resnično veren in pobožen mož. Zato se je šel najprej zahvalit Bogu za svoje odkritje.

Zvečer so mesto razsvetlili. Vsi domačini so tiščali za pomorščaki, zakaj vsakdo bi bil najrajši, največ in najprej slušal novice o novih deželah. V samem veselju jim je tako minil skoro mesec dni.

Kolumbu se je mudilo h kralju, ki je sporočil, da ga komaj pričakuje. In res!

Ako je bil sprejem v Palosu sijajen in kraljevski, je bil pri kralju v Barceloni naravnost neopisljiv. To se more primerjati samo še triumfalnemu izprevodu rimskih imperatorjev-zmagovalcev v starem veku. Kaj pa šele pri kralju samem na dvoru!

„Krištof,“ mu reče Ferdinand, „tukaj-le sedi na moje mesto in pripoveduj o svoji in naši sreči.“ In sesti je moral Kolumb poleg kralja in kraljice in pripovedovati o svojih zgodah in nezgodah. Svoje dogodke je potrjeval z dokazi pridelkov, izdelkov, rudnin in živali, ki jih je pripeljal s seboj. Napol nagi Indijanci s pisanim perjem v laseh so se kralju, kraljici in navzočim cerkvenim in posvetnim knezom klanjali do tal. Tudi Indijanci so umeli, da je to trenutek največjega uspeha. Krištof Kolumb, rodom Italijan, tedaj star 35 ali 36 let, je dobil od kralja plemstvo — postal je španski grand-plemič. Ferdinand mu je zagotovil dostojanstvo podkralja v vseh novih deželah in službo admirala v kraljevi mornarici. Tudi mu je kralj obljubil desetino dohodkov vseh odkritih dežel.

Vse to je pogumnega in podjetnega moža jako veselilo, a najbolj ga je veselil uspeh, edini uspeh, da njegov trud ni bil zaman. Edini uspeh je bil tudi, ki ga je klical in vabil zopet na morje, zopet v nove dežele, kjer

je sicer okusil mnogo nehvaležnosti, toda uspeh ga je mikal, uspeh ga je spremljal, da je odkril še več otokov, prehodil celo Panamsko ožino in odkril — Tiho morje. Kolumb je bil zatrdno prepričan, da so vse te dežele Vzhodna Indija.

Prvi njegov uspeh je bil, da je odkril pomorsko pot proti zahodu, koder se dotlej še nihče ni vozil. Zadnji njegov uspeh je bil, da so drugi po njegovi smrti razkrili nove dežele za nov del sveta — Ameriko.

Sosedov striček.

*Sosedov striček
so sedli pod hruško na klop,
in mi smo plesali
krog njih: oj, hopsasa-hop!*

*Sosedov striček
imajo postrani klobuček,
pod nosom pa brkce
kot muček.*

*Sosedov striček
so si zapalili
še pipico in
lepo kadili.*

*In mi smo plesali krog njih
in skakali
in striček oprli glavó
in — zaspali.*

*Pa drobna ptička
skoz veje je frknila,
in — stričku na nos
je hruškica zdrknila ...*

*Ej, stričkov nasek
je že pretrd pa prestar,
da zmenil bi se
za hruškico vsako kar!*

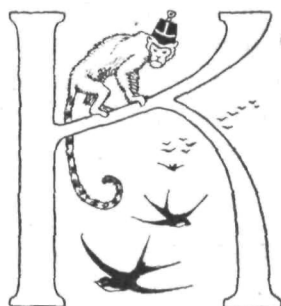
Cvetko Gorjančev.

P. ST. POLENČAN:

Drobne povesti.

Tit.

o se je rimski cesar Tit nekega večera spomnil, da ni podnevi storil nič dobrega, je rekel: „Prijetelji, dan sem izgubil.“

Filip Macedonski.

Nekoč je zvedel Filip Macedonski, da ga mnogi atenski govorniki črnijo v svojih govorih. Vzkliknil je: „Dokazati hočem s svojim življenjem in delovanjem, da so lažniki.“

Sokrat.

Modrijan Sokrat je pozdravil mladega bogatina, ki ga je srečal na ulici; bogatin mu pa ni odzdravil. Sokratovi učenci so bili zaraditega raz-

draženi, toda on je rekel: „Čemu se jezite? Morda zato, ker ni oni tako vljuden kakor mi?“

Polikrat.

Polikrat, tiran z otoka Samosa, je podaril grškemu pesniku Anakreonu veliko vsoto denarja. Pesnik je denar sicer sprejel, a se je zaradi njega tako vznemirjal, da ni mogel spati marsikatero noč. Vrnil je torej darilo z besedami: „Ta denar ne poplača nemira, ki mi ga provzroča.“

Kralj, trgovec ali mesar.

Malek, vojvoda kalifa Mustada, je premagal Grke in vjel njihovega kralja. Ukaže privedi vjetnika predse ter ga vpraša, česa pričakuje od zmagalca. Kralj pa odgovori: „Če si se vojskoval kot vladar, mi vrneš svobodo; če kot trgovec, me prodaš; če pa kot mesar, me daš usmrtili.“ Mohamedovski vojskovodja mu je podaril svobodo.

Ukradena in najdena.

Na pojedini je izginila srebrna žlica. Vsi gostje so hoteli pokazati svoje žepe; toda gostitelj, prekanjen šaljivec, je rekel: „Ni treba pokazati žepov; poznam drugo sredstvo, da dobimo tatu. Prosim vas, dajte svoje glave pod mizo.“ Ko so vsi to storili, je vprašal: „Imate li vsi glave pod mizo?“ — „Da!“ — „Tudi uzmovič?“ je vprašal hitro. „Da,“ je odgovoril brez premisleka tat.

Gospod in tele.

Gospod Abington se je izprehajal nekoč v vasi blizu Oksforda ter je srečal dečka, ki je tiral za seboj teleta. Ko se je gospod dečku približal, se je ta ustavil ter gledal gospoda z odprtimi usti. Gospod ga vpraša, če ga pozna. „Da,“ odgovori deček. „Kako se imenujem?“ — „Gospod Abington,“ je bil odgovor. „Zakaj se pa ne odkriješ?“ vpraša gospod. „Jaz bi se rad odkril,“ je rekel deček, „če bi bili gospod tako dobri in bi hoteli tako dolgo držati tele.“

Ključalničar namesto kovača.

Vaški kovač je ubil človeka in bil zaraditega obsojen na smrt. Vaščani so prosili sodnika, naj mu odpusti, ker neizogibno potrebujejo tega roko-delca. „Kako pa naj izpolnim svojo sodniško dolžnost?“ vpraša sodnik. „Gospod,“ reče eden, „imamo dva ključalničarja; za tako majhno vas zadostuje eden; usmrti enega izmed ključalničarjev namesto kovača!“

Preprostost.

Šestletna deklica je imela mačko in punčko. Nekdo jo je vprašal, katero izmed obeh ima rajša. Ona ni hotela odgovoriti; končno mu je pa rekla v uho: „Rajša imam muciko, toda ne povejte, lepo prosim, tega moji punčki!“

FRAN VOGLÁR:

Iz ruskih knjig.

Dobro za dobro.

Mravlja je hotela piti. Podala se je k reki. Hipoma jo je poplusknil val. Mravlja je bila v nevarnosti, da se potopi. V tej minuti je priletela nad vodo golobica. Nesla je vejico. Usmilila se je mravlje. Spustila je vejico. Mravlja je zlezla na vejico in se rešila. Ob reki je lovec lovil v mrežo ptice. Golobica je tudi šla pod mrežo kljuvat zrna. Lovec je že hotel vloviti v mrežo golobico. To je zapazila mravlja. Zlezla je k lovcu in ga jako ugriznila za nogo. Lovec je izmaknil nogo in raztrgal mrežo. Golobica je vprhnila in odletela.

Berač in pes.

Pes je stražil velik gosposki dvor. Zagledal je starčka s torbo in začel na njega lajati.

Siromak ga je prosil: „Usmili se me! Nisem že jedel dva dni; toliko, da ne umrjem od gladu!“

Pes je odgovoril beraču: „Ljudje bodo zaslišali moj glas in te bodo nasitili.“

Bogat trgovec in ubožen črevljar.

V kočici je živel ubožen črevljar. Nasproti njemu je prebival bogat trgovec. Črevljar je bil jako vesel človek. Od ranega jutra pa do poznega večera je ob svojem delu brez prenehanja pel pesemce. Trgovec je bil popolnoma srečen. Samo nezadovoljen je bil nad tem, ker zaradi popevanja sosedu črevljarja ni mogel ponoči spati. Kaj naj stori? Nekoč je pozval trgovec črevljarja k sebi in mu podaril vrečo denarja. Črevljar je postal bogat. Še ta dan je prenehal popevati, in tudi spati ni mogel; mislil je vedno na denar in spati ni mogel. Končno se je domislil, vzel vrečo in šel k trgovcu. Dal mu je vrečo nazaj in rekel: „Vzemi nazaj svoje denarje! Dokler jih nisem imel, sem spal brez skrbi in nisem poznal brezpokojskih noči. Z denarjem sem izgubil spanje in mir. Rajši delam kakor prej in se zadovoljujem s svojo usodo.“

Lažnik.

Ivan je pasel čredo poleg gozda nedaleč od vasi. Hipoma se je izmislil, da ustraši kmete. „Volk, volk!“ je zakričal. Pritekli so kmetje s psi in gorjačimi. Videli so, da ni volkov. A Ivan je stal in se smejal.

Drugi dan je Ivan zopet tam pasel čredo. Hipoma sta se pokazala iz gozda dva volka. „Volk, volk!“ je zakričal Ivan. A sedaj mu nihče ni verjel in ne priskočil na pomoč, a volka sta mu požrla mnogo ovac.

Ivan je sedel in bridko jokal.

Lakomnost.

Otrok je ihteče plakal. „Kaj ti je?“ ga je vprašal potnik.

— Izgubil sem kopejko.¹

— Ne plakaj, tu imaš drugo.

Otrok je vzel denar in zájokal iznova.

— A zakaj se jokaš sedaj?

— Ko ne bi izgubil svojo kopejko, bi zdaj imel dve kopejki!

Zaklad.

Kmetič je hotel priučiti svoje sinove delavnosti. Ko je umiral, jih je pozval k sebi in jim rekel: „Otroci, kot svojim naslednikom vam zapuščam hišo in polje; prekopljite polje prav dobro, tam je zakopan zaklad; potrudite se in gotovo ga dobite.“ Starček je umrl.

Otroci so marljivo kopali polje, toda zaklada niso našli. Zato je polje dalo tako letino, kakršne še niso videli. Zdaj so se spomnili, o kakem zakladu je govoril oče!

Kmetič in zajec.

Ubožen kmetič je šel po polju. Zagledal je zajca, se razveselil in govoril: „Glej, kakšno srečo mi je dal Bog! Približam se temu zajcu, ga ubijem, prodam v mestu in za ta denar si kupim svinjo. Svinja mi bo dala dvanajst praseta; praseta boda vzrasla in mi dala še po dvanajst praseta. Ta praseta bom izpatal, jih poklal, meso prodal in za izkupljen denar si bom sezidal hišo. To, to bo življenje!“ Pri tem je kmetič tako glasno vzkliknil, da se je zajec ustrašil in zbežal v gozd.

Koščica.

Mati je kupila sliv in jih je hotela dati otrokom po obedu. Ivan še nikdar ni jedel sliv in jih je vse obvohal. Ko nikogar ni bilo v sobi, se ni mogel zdržati. Vzel je eno slivo in jo snedel. Pred obedom je mati preštela slive in videla, da ene ni. Povedala je o tem očetu. Pri obedu je oče rekel: „Otroci, ni li nekdo snedel eno slivo?“ Vsi so rekli: „Ne.“ Ivan je zardel kakor rak in je tudi rekel: „Ne, jaz je nisem pojedel.“ Nato je rekel oče: „Naj jo je pojedel kdorkoli izmed vas, to ni bilo lepo; a to še ni taka nesreča. Nesreča je v tem, kdor je slive s koščicami in jih ne zna jesti ter pogoltne koščico, ta čez dan umrje. Jaz se tega bojim.“ Ivan je pobledel in rekel: „Ne, jaz sem vrgel koščico skozi okno.“ Vsi so se zasmejali, a Ivan je zaplakal.

Za delom.

„Danes ne grem v šolo; rajši se grem izprehajat,“ si je mislil deček in šel na polje.

Kmalu mu je bilo dolg čas samemu. Zagleda konjička in mu pravi: „Konjiček, konjiček, idi z mano, da se izprehodiva in poigrava.“

¹ Ruski denar: 1 kopejka = $\frac{1}{4}$ h; 1 K = $26\frac{1}{4}$ kopejki.

„Ne,“ odgovori konjiček, „jaz se nikdar ne izprehajam, nimam svobodnega časa za izprehajanje. Orati moram na polju, gospodarju pridobivati kruh. Izprehajaj se sam!“

Zagledal je deček čebelico. Dejal ji je: „Čebelica, izprehajaj se z menoj, bova se igrala.“

„Ne,“ odvrne mu čebelica, „meni ni do igre. Leto je kratko, treba je natrostri medu. Le sam se izprehajaj.“

Deček ogovori ptičico: „Ptičica, ptičica, poigraj se z menoj!“

„Ne,“ odgovori ptičica, „nimam časa za igranje. Naložiti moram mušic, poiskati črvičkov, da nahranim svoje mladiče.“ Deček se je zamislil in hitro odšel v šolo.

Oreh.

Valentin in Peter sta našla oreh in sta se sprla med seboj.

— Oreh je moj, je rekel Valentin, zato ker sem ga jaz prvi videl.

— Ne, oreh je moj, je kričal Peter, jaz sem ga prvi pobral.

Ta spor je poslušal odrasli deček. „Ne prepirajta se,“ je rekel, „jaz vaju pomirim.“

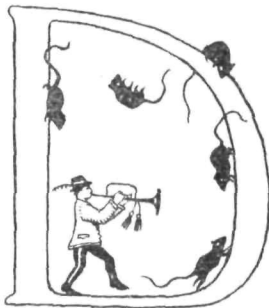
Postavil se je med Valentina in Petra, razdvojil oreh in dejal: „Ta polovica lupine je onega, ki je zagledal oreh, a ta pa onega, ki ga je pobral, jedrce je pa moje zato, da vaju pomirim.“ Ob teh besedah je zaužil jedrce in se oddalil.

Osel in konj.

Človek je imel osla in konja. Šla sta skupaj po cesti. Osel je rekel konju: „Jako težko nosim res svoj tovor; vzemi ga ti nekoliko.“ Za odgovor se mu je konj nasmejal. Osel je od težkega tovara izgubil moči, se zgrudil in poginil. Gospodar je potem preložil na konja ves tovor in osla. Konj je občutil vse oslove muke in vzdihnil: „Oh, gorje meni ubožcu! Nisem hotel oslu nekoliko olajšati trpljenja, sedaj moram nositi ves njegov tovor sam!“

IVO BLAŽIČ:

Lev in slavec.

ivji bik dela veliko škodo med živalmi. Te ga sklenejo ukrotiti. Pred vsemi se baha lev, mogočni kralj živali, da ga premaga in prisili k rednemu življenju. Spravi se takoj nadenj, ga res premaga in uklene. Ponoči pa, ko so vse živali spale, strese okove in začne klati vse od kraja. Tuljenje nastane po vsem gozdu. Prebudi se pa tedaj drobní slavec. Spomni se, da bi morda njegov čisti glasek ukrotil divjaka. Zapoje tedaj mično in prijetno pesem. Ko bik sliši nežne melodije, odneha od svojega početja in posluša. Takoj ga mine vsa krvoločnost.

Učiteljici.¹

Ob šolskem sklepu.

Hvala za nauke zlate,
v naša srca razsejane,
in za vednosti bogate,
vse v korist nam darovane!

Hvala za modrost visoko,
nas učečo, kaj je zgledno,
hvala Vam za mehko roko,
ki nas je gladila vedno!

Hvala Vam za ure krasne,
ko smo kot brezgibne bile,
zrle le v oči Vam jasne
in besede Vaše pile!

Hvala Vam za opomine
in svarila, hvala, hvala! —
Semena so, ki v višine
krepke bodo brsti gnala. —

Šopki naših čuvstev priče,
ovené, zamre cvetica —
a hvaležnost vedno kliče
Vas, gospa učiteljica.

Dokler duhu truplo služi,
vsaka nas se Vas spominja,
če od Vas nas hip razdruži,
vselej žalost nas prešinja.

Naj tekó počitnic dnovi
kakor v zlatem Vam obroči,
ki ga Višnji blagoslovi,
nad zvezdami carujoči!

Za god.

Prišle smo pred leti k Vam,
male nebogljenke,
tajnostne uganke nam
bile so pismenke.

Leta dala so nam rast
sama kar po sebi,
vendar znanja nam v oblast
sama dala ne bi.

Ali nas je čuvala
predobrotna roka,
ki plevel je ruvala
iz srca otroka,

ki je v srca vsajala
stebila plemenita,
da čez čase vstajala
bodo ponosita.

In če kdaj bo zelen list
krasno kril cvetenje
in če domu kdaj v korist
naše bo trudenje,

če življenja našega
lok se pne veselo —
o, gospa, bodočnost ta
usa je Vaše delo.

*

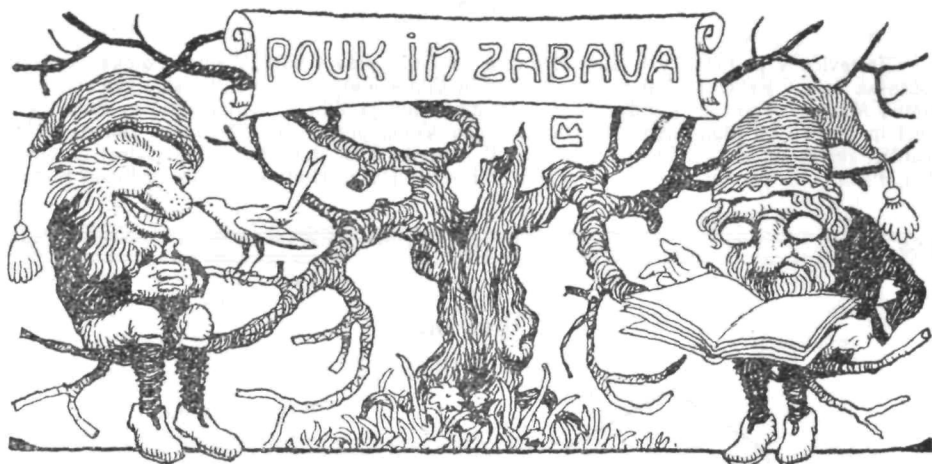
Naj molčimo li nocoj?
Nehvaležne nismo!
V prsih želj gori nebroj,
naj bo vsaka pismo,

ki gre do nebeških vrat:
Oče dobrotljivi,
glej, dar dala nam je zlat,
Ti jo v sreči živi!

Nemo.

¹ Gospé Josipini K—ovi z ljubljanske šentjakobske šole. Deklamovala v imenu njenih učenk Danica K—ova leta 1908, oziroma 1910.

Ko dan se zaznava.

Resno.

Ponarodela.

mf

Ko dan se za - zna-va, da - ni - ca pri - pla-va, se
sli - ši zvo - ne - nje čez hri-be čez plan. Zvo-no-vi zvo-ni - te, na
de-lo bu-di - te, ker na-še živ - lje - nje je kra-tek le dan.

2. Kdor hoče živeti in srečo imeti,
naj dela veselo, pa moli naj vmes.

Zvonovi zvonite, k molitvi vabite,
ker prazno je delo brez sreče z nebes!

Bl. Potočnik.

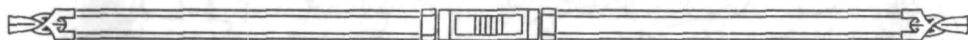
Opomba. Ta pesem je posneta — natančno tudi, kar se oblike tiče — iz II. zvezka Žirovnikovih „Narodnih pesmi za mladino“. Ta zvezek se po lepoti in izbranosti pridružuje I. zvezku ter je takisto vreden vsega priporočila. Stane samo 20 vin. in se naroča v Učiteljski tiskarni v Ljubljani. Slovenska mladina, kupuj ga in prepevaj!

Rešitev zastavice v podobah v deveti številki.

Mladost, ki minila,
se ne bo povrnila.

Prav so jo rešili: Ljubica Podgornik v Metliki; Zdenko Švigelj v Ljubljani; Anda Beuk v Idriji; Jelica Bajuk, učenka IV. razreda v Ljubljani; Tatjana, Vlasta in Vidka Horvat v Ptuj.

Zastavico v podobah v 8. številki so dalje prav rešili: Vladko Porekar, gojenec meščanske šole v Krškem; Anton Plavec, Ciril in Viktor Porekar, Alojzij Polak, Ivan Otorepec, Josipina Masten, Terezija Munda, Marija Zarjan, Alojzija Žibrat, Marija Kirič in Ema Žalar, učenci in učenke na Humu pri Ormožu; Bogdan Vovk, učenec III. razreda na Bledu; Milan Zupančič, realec, in Zorka Zupančič, učenka II. razreda v Št. Rupertu nad Laškim; Eleonora, Lidija, Palmira in Otokar, učenec in učenki v Bovcu; Dušan Hodnik, učenec v Ilirski Bistrici.

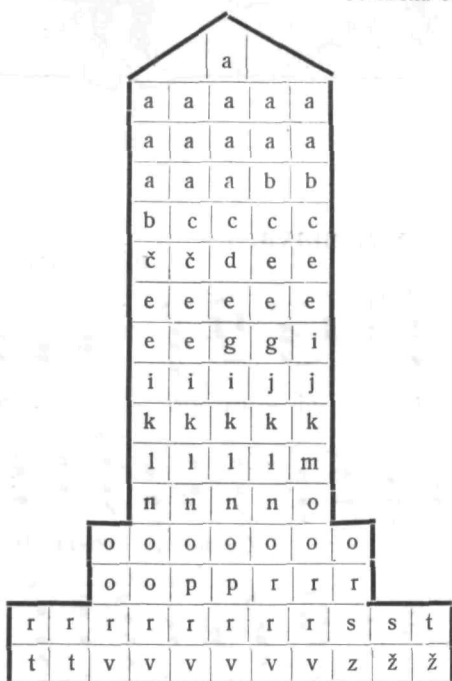

Obelisk.

Priobčila M. J.

Besede značijo:

1. soglasnik,
2. poljsko orodje,
3. rezilo,
4. sad,
5. konjsko opravo,
6. domačo žival,
7. del suknje,
8. posodo,
9. rastlino,
10. zemljišče,
11. rudo,
12. domačo žival,
13. dnevni čas,
14. divjo žival,
15. dve mesti na Štajerskem,
16. dva dela sveta.

Po sredi dol beri znan pregovor.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Slovenec sem, Slovenka sem!
To mati je dejala,
ko me je dete pestovala.
Zatorej reči smem:
Slovenec sem, Slovenka sem!

Velespoštovani gospod Doropoljski!

Prvič Vam pišem pisemce, ker bi se rad seznanil z Vami. Jako rad čitam »Zvonček«. Posebno mi ugajajo pisemca v Vašem koticu. Sedaj obiskujem IV. razred 1. oddelka ormoške okoliške ljudske šole. Najbolj me veseli risanje. Drugo leto pa grem v Maribor v realko.

Presrčno Vas pozdravlja

Domician Serajnik,
učenec IV. razr. ormoške okoliške ljud. šole.

Odgovor:

Ljubi Domician!

Tako se krog mojih ljubih koticarjev vedno množi; žal samo, da ne moremo tesnega koticika bolj razširiti. Pa bi se dalo storiti tudi to, ako bi se namreč število »Zvončkovih« naročnikov pomnožilo — podvojilo. Misliš li, da je to nemogoče? Treba je med prijatelji in znanci malo positnariti, da sežejo v žep po tistih ubogih 5 K, in — glej! — naš namen bi bil dosežen! Stori tudi Ti svojo dolžnost! Oglasi se iz Maribora!

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Vljudno Vam naznanjam, da hodim v III. razred šišenske šole Imam dobrega gospoda učitelja, ki se piše Ivan Petrič. Učim se dobro, v prihodnje se bom pa še bolj. Nemščina mi gre bolj težko. Računstvo in slovensko mi gre dobro. Pianje in risanje hočem izboljšati. Ko dovršim ljudsko šolo, pojdem v gimnazijo.

Srčno Vas pozdravlja

Ivan Puppis,
učenec III. a razreda v Sp. Šiški.

Odgovor:

Ljubi Ivan!

Sedaj si pač že končal 3. razred in se pripravljaj na korak naprej. Nadejam se, da ostaneš zvest svoji obljudi pa da v pri-

hodnjem šolskem letu izpolniš vse, kar obljubljaš glede izboljšanja. Ostani vedno in povsod mož-beseda!

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Slišal sem, da radi sprejemate otroška pisemca. Tudi jaz Vam hočem nekaj pisati: Vrabec je našel na cesti srebrnjak. Hoče ga nesti v svoje gnezdo. A ni ga mogel. Kje bi dobil svoje moči? Gre po svojo mater, a ona mu odvrne, da nima časa. In še današnji vprašuje vrabec, čigav je srebrnjak.

Vas pozdravlja

Josip Korban, učenec v Mariboru.

Odgovor:

Ljubi Josip!

Ti presneti vrabec! Veš kaj? Pojdi mu povedat, naj nese srebrnjak nazaj, kjer ga je dobil, da mu tuje blago ne oteži vesti! Ali pa naj pove, kje sedaj stanuje, da pride srebrnjak iskat tisti, ki ga je izgubil. Več kot srebro je vredno poštenje.

*

Velecenjeni g. Doropoljski!

Oprostite, da Vas zopet nadlegujem s svojim pismom. Popisati Vam hočem našo šolsko slavnost, ki smo jo priredili koncem šolskega leta. Bile so deklamacije, petje in tri igre, ki se imenujejo »Dva modrijana«, »Jagode« in »Sneguljčica«. Ljudi je bilo vse polno. Vse je bilo natlačeno. Tudi jaz sem igrala. Bila sem — Sneguljčica. Ta dan ostane vsem, posebno pa tistim, ki smo igrali, gotovo vedno v spominu. Oder je bil narejen prav okusno. Vsi šolarji smo pomagali, da je bil ves oder narejen kot romantičen gozd. Želim Vam prijetne počitnice!

Z odličnim spoštovanjem

Jelka Kodermanova,
učenka v Pirešci.

Odgovor:

Ljuba Jelka!

Res, prijazna si, da mi želiš prijetnih počitnic. Toda, Jelka, taki ljudje, kakor sem jaz, ki se ukvarjajo s peresom, nimajo nikoli počitnic. Glej, ko bi jaz lepo užival svobodni čas — roke prekrizane, glavo nagnjeno v prijetni dremavici — moj kotiček pa bi odgovarjal sam od sebe — to bi bilo tudi romantično! Zatorej pa za sedaj ne bo nič s počitnicami. Vzlic temu: lepa hvala za dober namen!

*

Ljubi gospod Doropoljski!

Ker Vam lahko piše vsak izmed mladih prijateljev, se oglašam danes tudi jaz. Moja sestra Vam je že pisala, a takrat še nisem znala pisati. Kako vesela sem danes, da znam pisati. Kaj ne, gosp. Doropoljski, da je jako vroče v Idriji? Tukaj pri nas pa je ravno prav. Prosim, pridite kaj v Črni vrh! Tukaj je lepo. Po travnikih in vrtu skačem in se veselim zlatih počitnic. Vabim Vas tudi k nam, pa mi poveste, ako ste dobili moje pisemce ali ne. Mnogo pozdravov Vam pošilja moja sestra in jaz

Vaša vdana

Mici Vidmarjeva.

Odgovor:

Ljuba Mici!

Ali res misliš, da tičim v Idriji? E, ves svet je moj! Danes tukaj — jutri tam — vsaj v mislih — koder bivajo moji prijatelji in moje prijateljice. Tako me utegne tudi kdaj dovesti pot v Črni vrh, da vidim Tvojo domačijo, kjer Ti je tako dobro ob dobrih starših. Da pa sem Tvoje pismo prejel, Ti dokazuje ta odgovor.

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Pri nas doma še več let naročujemo lepo knjigo z imenom »Zvonček«. Moj bratec jo rad čita, posebno pa kotiček g. Doropoljskega. Hodi v II. razr. pri sv. Lovrencu v Sl. gor. Zmeraj se pridno uči. Zato ima tudi lepo izpričevalo. Mama je učiteljica, papa nadučitelj. Jaz obiskujem VI. razred ljudske šole pri šolskih sestrah v Mariboru. Šestega julija sem prišla domov na počitnice. V tem času je prišla VII. št. »Zvončka«. Komaj jo je moj bratec Makso zapazil, je spet začel čitati kotiček gospoda Doropoljskega, enako tudi jaz. Čitala sem, da je vsakemu kotiček pripravljen; zato se tudi jaz drznem in Vam pišem par vrstic.

Z odličnim spoštovanjem

Štefka Farkaševa,

učenka VI. razr. pri sv. Lovrencu Sl. g.

Odgovor:

Ljuba Štefka!

Prav lepo je od Tebe, da mi poveš, kako

rad se uči Tvoj bratec in kako lepo izpričevalo ima. Ker pa sem tudi jaz malo rado-veden, bi ne bilo odveč, ako o priliki kaj podobnega poveš — o sebi. Torej?

*

Blagorodni gospod Doropoljski!

Kakor vem, Vam slovenska mladina pošilja pisemca. Tudi jaz Vam pošiljam pisemce. V šolo hodim v Spodnjo Šiško. V šoli se učimo vseh potrebnih predmetov. Jaz se učim najrajši teh-le predmetov: računstva, risanja in telovaobe. Sicer se moram učiti tudi drugih predmetov, če se ne učimo, imamo slabe rede. Naš gospod učitelj je Ivan Petrič.

Z odličnim spoštovanjem

Janko Legat.

Odgovor:

Ljubi Janko!

Prav tako: Računstvo bistri razum, risanje vzgaja okus, telovadba krepi telo! Vrl dečko boš, vzgojen po duši in telesu! Seveda se moraš sprijazniti tudi z drugimi predmeti, da ne bo kje pomanjkljivosti in da ti slabi redi drugod ne pokvarijo tega, kar si pridobiš v posameznostih!

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

»Zvonček« je jako lep, komaj čakam, da ga dobim in ga precej vsega preberem. Ali veste, kje sem bil med počitnicami? S papanom, mamico in mlajšim bratcem Fedorjem smo šli v Kamniško Bistrico, na Kamniško sedlo, potem na Okrešelj, kjer je lepa planina in dosti rdečih jagod, dalje skozi Turski žleb na Skuto, čez Podo na Kokrsko sedlo in nazadnje čez Grintavec v Češko koč, odtod pa na Jezersko. Tu so bili vojaki. Vrušli smo se šesti dan z vozom v Kranj. To je bilo jako lepo. Spali smo štiri noči v planinskih kočah.

Vdano Vas pozdravlja

Zdenko Švigelj v Ljubljani.

Odgovor:

Ljubi Zdenko!

Glej ga no, sem vzkliknil, ko sem prebral Tvoje pismo, ta-le Zdenko je pa res turist v pravem pomenu te besede. S tako lahkoto prepotuje naš gorski svet, kakor bi se jaz odpravil iz Ljubljane v Šiško. Pa še domov spat ne pride! Kar po gorah hodi, je, spi — kakor bi bil tamkaj doma. Doma? Ali nisi, Zdenko, tudi tam doma? Zaveden in navdušen Slovenec ima povsod svoj dom, koder zveni naša lepa govorica! Le za našim Zdenkom, ljuba mladina! Lep je slovenski svet! Glej ga z navdušenimi očmi, da mu ostaneš zvest do konca dni!

